

MYNDIGHETEN FÖR
FAMILJERÄTT OCH
FÖRÄLDRASKAPSTÖD

Föräldraskapsstöd

-

Nuläge

Tony Boman

2025-11-04

Föräldraskapsstöd - Vad är på gång?

- Kort bakgrund, definition, mål & syfte
- Underlag till en kommande strategi inom föräldraskapsstöd
- MFoF:s uppdrag inom föräldraskapsstöd
- Gemensam nationell plan för att förbättra beroendevården och stärka det förebyggande arbetet.
- Tankar kring ANDTS och föräldraskap
- Frågor och funderingar!

Målsättning

att alla föräldrar ska erbjudas föräldraskapsstöd under barnets hela uppväxt.

Syftet med föräldraskapsstöd

att främja barnets hälsa och utveckling

Ett tillgängligt stöd

En stödjande organisation

Ett kunskapsbaserat arbetssätt

[En nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd](#)

Strategi
från 2018

Underlag
för ny
strategi
2025

Regeringen beslutade i december 2021 att MFoF skulle få ett fortsatt uppdrag att stödja genomförandet av den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd även under 2022.

Arbetet med regeringsuppdraget under 2022 slutrapporterades i februari 2023 och kan ses som ett komplement till den förra slutrapporteringen från april 2022.

Rapporten grundar sig i de tre målområdena som finns i den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd

MFoF har särskilt fokuserat på det tredje området, en stödjande organisation.

Arbetet har också liksom tidigare genomförats av strategins tre perspektiv:

- Barnets rättigheter,
- Jämställt föräldraskap
- Jämlikhet i hälsa.

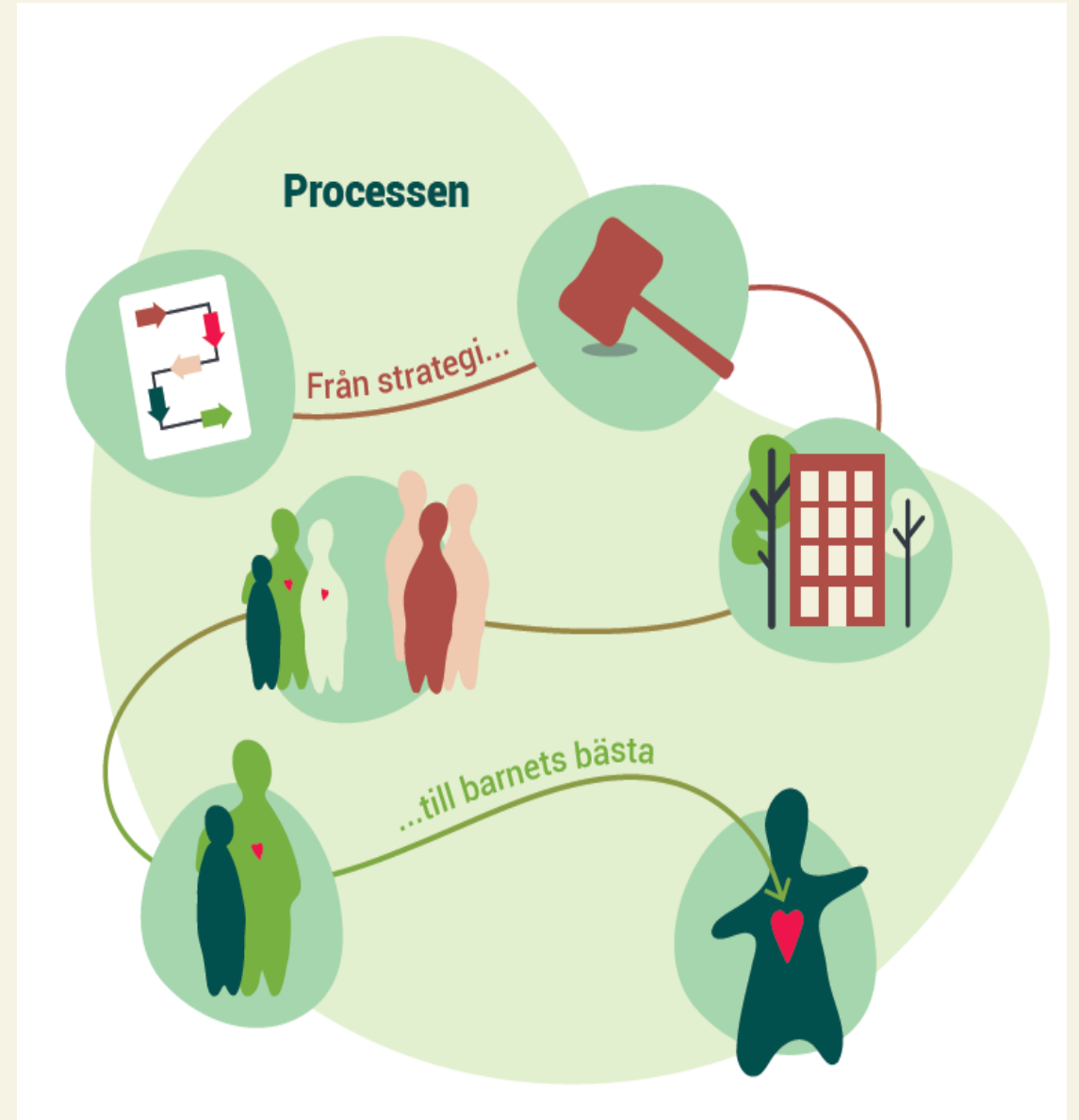

MYNDIGHETEN FÖR
FAMILJERÄTT OCH
FÖRÄLDRASKAPSSTÖD

Underlag till en vidareutvecklad nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd

Integrera det brottsförebyggande perspektivet.....

Nytt uppdrag 2024-25

Ta fram underlag till en vidareutvecklad nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd

Ta fram ett underlag för en vidareutvecklad strategi

- föreslå hur strategin kan få ett tydligt brottsförebyggande syfte
- föreslå hur uppföljningen av strategin kan utvecklas, samt föreslå indikatorer för uppföljning
- vid behov föreslå förändrad struktur, definition och/eller mål med strategin

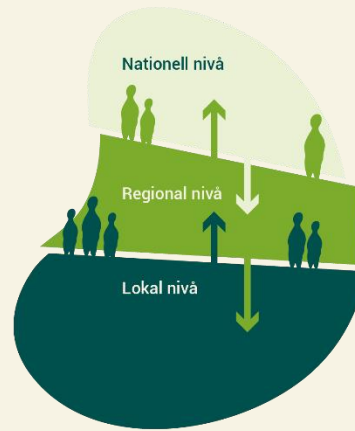
Särskilt beakta:

- målgrupper som idag inte nås eller förmår att ta del av föräldraskapsstödet
- myndighetens rapporterade utvecklingsområden i andra uppdrag
- barnets rättigheter, funktionshinderperspektivet och jämställdhetsperspektivet

Samverkan med
civil sektor är
särskilt viktig i
utsatta områden

Stärkt och systematiserad
samordning på nationell-,
regional och lokal nivå

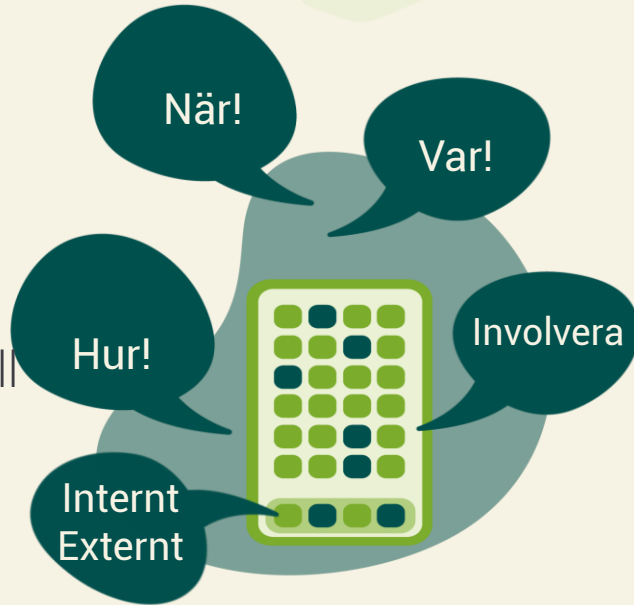

Föräldraskapsstödet
behöver
målgruppsanpassas
i högre grad

Ett framgångsrikt
föräldraskapsstöd
erbjuds nära
målgrupperna, gärna på
befintliga arenor

För att nå ut med
föräldraskapsstöd till
alla föräldrar bör
tilliten stärkas &
spridningsarbetet
utvecklas

Utöka stöd
till föräldrar
med
barn/unga
10-15 år

Uppdrag inom föräldraskapsstöd

- Grundläggande utbildning i föräldraskapsstöd
- Tillgängligt och målgruppsanpassat föräldraskapsstöd
- Statsbidrag för förstärkta föräldraskapsstödjande insatser & analys
- Nationellt hälsoprogram för barn och unga
- Effektiva insatser
- Uppdrag om utvecklat föräldraskapsstöd och kontaktvägar för barn som utsatts för våld och sexuell exploatering
- Föräldraskapsstöd före, under och efter en placering av barn utanför det egna hemmet
- Strategi – Psykisk hälsa
- Föräldraskapsstöd till föräldrar med psykisk ohälsa eller kognitiva svårigheter
- Våldsförebyggande arbete genom stöd till föräldrar inriktat på familjer i en hederskontext
- Ukraina
- **Nationell plan för beroendevård och förebyggande**

[Pågående uppdrag inom föräldraskapsstöd \(mfof.se\)](https://mfof.se)

GRUNDUTBILDNING FÖRÄLDRASKAPSTÖD

mfof.se/utbildning

MÅLGRUPPER

- Yrkesverksamma
- Beslutsfattare
- Chefer
- Strateger

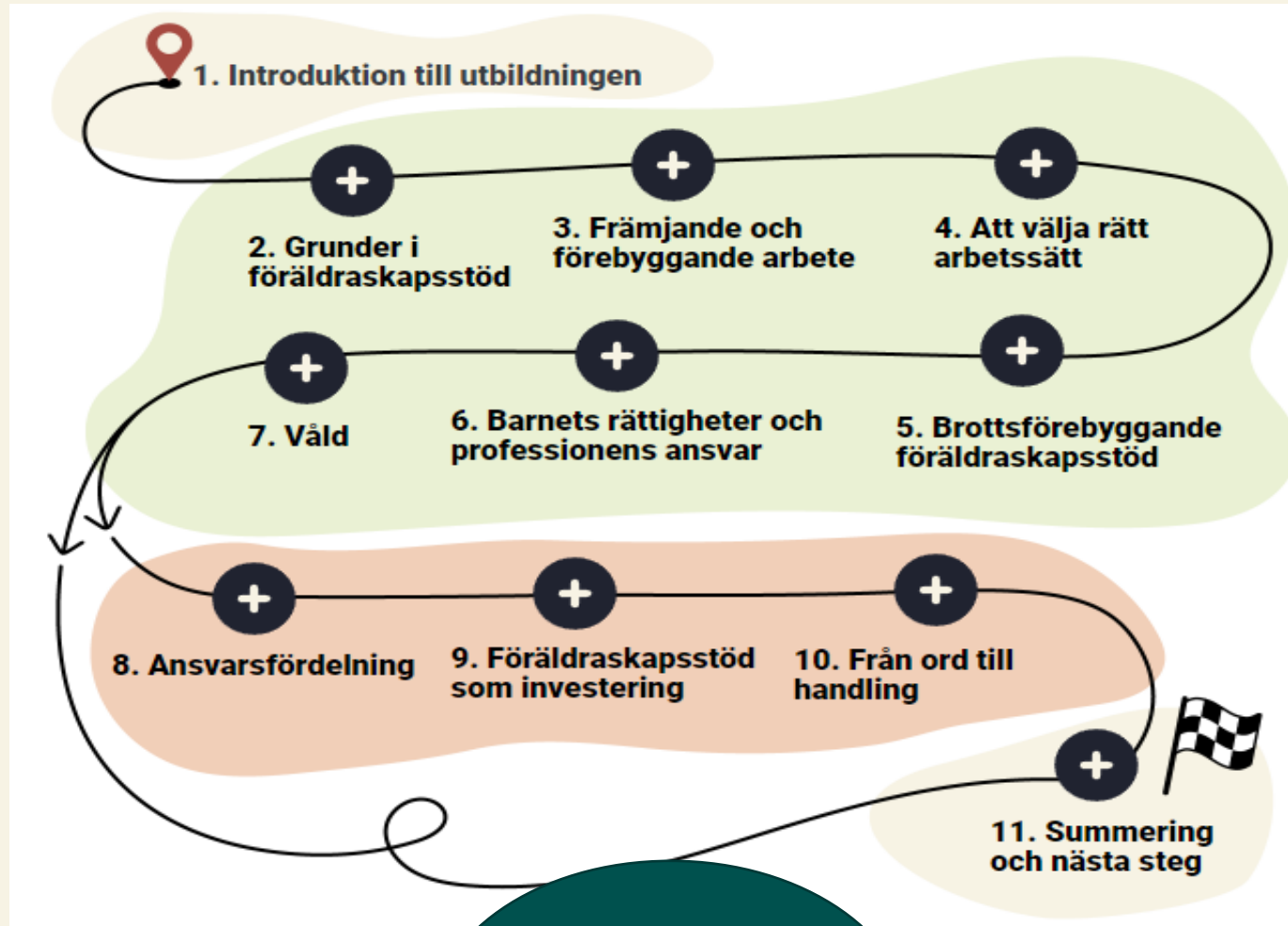
SYFTE

Ge målgruppen en grundläggande och bred kunskap.

Arbetet med föräldraskapsstöd ska vara kunskapsbaserat.

Stödet ska stärka föräldraförmågan och relationen mellan förälder och barn.

mfof.se/utbildning

Webbaserad utbildning i föräldraskapsstöd

MFoF:s kostnadsfria grundutbildning vänder sig till dig som arbetar i skolan och möter föräldrar i din yrkesroll.

Utbildningen är webbaserad, flexibel och bygger på aktuell forskning.

mfof.se/utbildning

Tillgänglighet och målgruppsanpassning

Tillgänglighet

- Ökade öppettider.
- Kortare väntetider.
- Ökad geografisk närhet.
- Erbjudna måltider vid insatserna.

Målgruppsanpassning

- Föräldrar med placerade barn.
- Föräldrar vars barn begår brott.
- Familjer med socioekonomiska utmaningar.

Statsbidrag

Ökad och jämlik tillgång

278 kommuner

20 regioner

Förebygga kriminalitet

77 kommuner

Uppföljning

Fortsatt begäran av kvantitativa data 2025

Statistik över antal deltagare i respektive föräldrastödsprogram/manualbaserade program samt gruppträffar.

Antalet ska anges fördelat mellan kön (man/kvinna/annat).

Frågor på kommande återsrapportering
– utskick höst

**Redovisning av
uppdraget att analysera
om
fördelningen av
statsbidrag varit
ändamålsenlig.**

Universellt och riktat stöd i grupp

Kommun

- Hos kommunerna ökar erbjudandet i alla åldersgrupper.
- Stöd till föräldrar med barn 13-18 år ökar mest.

Region

- Regionerna minskar sitt erbjudande om universellt och riktat föräldraskapsstöd i grupp i alla åldersgrupper.

Både kommun och region minskar erbjudandet om stöd till föräldrar under graviditeten.

Manualbaserade program

- ABC-tonår är det program som ökar mest bland kommunerna.
- Fortfarande svarsalternativet Annat som är näst vanligaste svarsalternativ.
- Regioner använder inte de manualbaserade programmen i lika stor utsträckning som kommunerna.
- Kvantitativa data saknas ofta.

Tillgänglighet

Kommuner

- Anpassa verksamheter för personer med specifika behov
- Kortare väntetider samt ökade öppettider
- Erbjuder måltider
- Individuellt stöd inom öppenvården både med och utan bistånd

Regioner

- Utökade öppettider
- Ökad geografisk närhet
- Digitalt föräldraskapsstöd
- Kortare väntetider

Slutsatser

- Föräldraskapsstöd i grupp under graviditeten minskar
- Arbetet med evidensbaserade program och metoder minskar
- Kvantitativa data saknas ofta
- Långsiktig finansiering viktig
- Riktade aktiviteter till pappor är en fortsatt utmaning

Att ge föräldraskapsstöd i grupp till pappor med egna riskfaktorer eller identifierade problem är en annan framgångsfaktor när det gäller att motverka att barn och unga utvecklar ett normbrytande beteende.

MFoF:s analys visar dock att detta inte prioriteras av kommunerna. Enbart 27 % av kommunerna har använt statsbidraget till detta under 2024.

Slutsatser

Analysuppdraget

- Statsbidragen för ett förstärkt föräldraskapsstöd är uppskattade och fyller ett behov.
- Statsbidragen för ett förstärkt föräldraskapsstöd är ändamålsenliga.
- Kommuner och regioner arbetar med att etablera ett systematiskt arbete med föräldraskapsstöd
- Statsbidragen har använts för att tillgängliggöra och målgruppsanpassa föräldraskapsstödet
- Kvantitativ uppföljning är en utmaning för såväl kommuner som regioner
- Långsiktig finansiering underlättar ett hållbart och skyndsamt arbete med förstärkt föräldraskapsstöd

Statsbidrag för förstärkt familjerätt och våldsförebyggande familjerådgivning

Får användas till bemanning, kompetenshöjande åtgärder, ökad tillgänglighet och sänkta egenavgifter

48 500 000 kronor till 20 kommuner med utsatta områden

- Riktade medel för våldsförebyggande arbete
- Barnets familj spelar viktig roll för barnets trygghet och uppväxtvillkor.
- Stöd genom familjerättsliga insatser och familjerådgivning är viktiga verktyg.
- En del av regeringens övergripande främjande och förebyggande arbete för ett samhälle fritt från våld.

Inriktning för kunskapsstödet är i huvudsak en god föräldrabarnrelation och engagerade föräldrar, men även det jämställda föräldraskapet och samföräldraskapet

Före födelsen

Småbarns-
åren

Skolåren

Vuxen-
blivandet

Föräldraskapsstöd under barnets hela uppväxt

Kunskapsunderlag och kunskapsstöd inom prioriterade områden

Folkhälsomyndigheten

- Sexuell och reproduktiv hälsa (SRHR)
- Säkerhet och förebygga våld
- Levnadsvanor
- Psykisk hälsa

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd

- Föräldraskapsstöd

Socialstyrelsen

- Vägledning hälsobesök
- Syn och hörsel
- Psykomotorisk utveckling, språk och kommunikation
- Munhälsa
- Tillväxt, pubertet och skolios

Engagerade
föräldrar

En god föräldra-
barnrelation

Skolverket

SPSM

SBU

Förbättra förutsättningar att använda effektiva insatser som förebygger kriminalitet hos barn

Analysera

- a) Varför socialtjänst inte i större utsträckning arbetar kunskapsbaserat mot normbrytande beteende
- b) Varför kommuner och regioner inte i större utsträckning arbetar kunskapsbaserat inom föräldraskapsstödet

Föreslå

- a) Konkreta åtgärder för att kommuner och regioner i högre utsträckning ska arbeta kunskapsbaserat (inkl. frågan om förvaltning)
- b) Hur implementeringsstödet kan förbättras

Uppdragstid

Delredovisning 15 maj 2026
Slutredovisning 5 ars 2027

Uppdrag om att utvecklat föräldraskapsstöd och kontaktvägar för barn och unga som utsatts för våld och sexuell exploatering

BO ska:

- Identifiera kontaktvägar för barn och unga som har utsatts för våld i partnerrelation, sexuellt våld eller sexuell exploatering.
- Inhämta barns egna erfarenheter och åsikter om hur föräldraskapsstödet kan utgöra ett stöd för barn och unga som har utsatts för våld i partnerrelation, sexuellt våld eller sexuell exploatering.

MFoF ska:

- Främja utvecklingen av föräldraskapsstöd till barn och unga som riskerar att utsättas eller har utsatts för våld i partnerrelation, sexuellt våld eller sexuell exploatering.
- Identifiera behov och utveckla ett föräldraskapsstöd som syftar till att förebygga och ge generellt och riktat stöd till barn och unga riskerar eller har utsatts för våld i partnerrelationen, sexuellt våld eller sexuell exploatering och som kan användas av de som bland annat arbetar med föräldrastöd i kommunerna.

Uppdrag om stärkt föräldraskapsstöd före, under och efter en placering a barn utanför det egna hemmet

- Regeringen ger Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) och Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga de insatser, aktiviteter och verksamheter som riktas till föräldrar i syfte att stärka föräldraförmågan och relationen mellan förälder och barn (föräldraskapsstöd) före, under och efter att barnet placeras utanför det egna hemmet och när barnet avtjänar sluten ungdomsvård.
 - Tiden efter placering avser tiden som följer efter det att barnet har flyttat tillbaka till det egna hemmet.
-

Det handlar om livet!!

Nationell strategi om psykisk hälsa och suicidprevention

- Den 9 januari 2025 kom uppdraget att samordna, stödja och följa upp genomförandet av den nya nationella strategin: "Det handlar om livet – nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention (skr. 2024/25:77).
- Fohm och Socialstyrelsen leder och samordnar arbetet tillsammans med 26 andra myndigheter i samarbete för att skapa en gemensam, långsiktig plattform för hela samhällets arbete inom detta område. En av dessa myndigheter är MFoF.

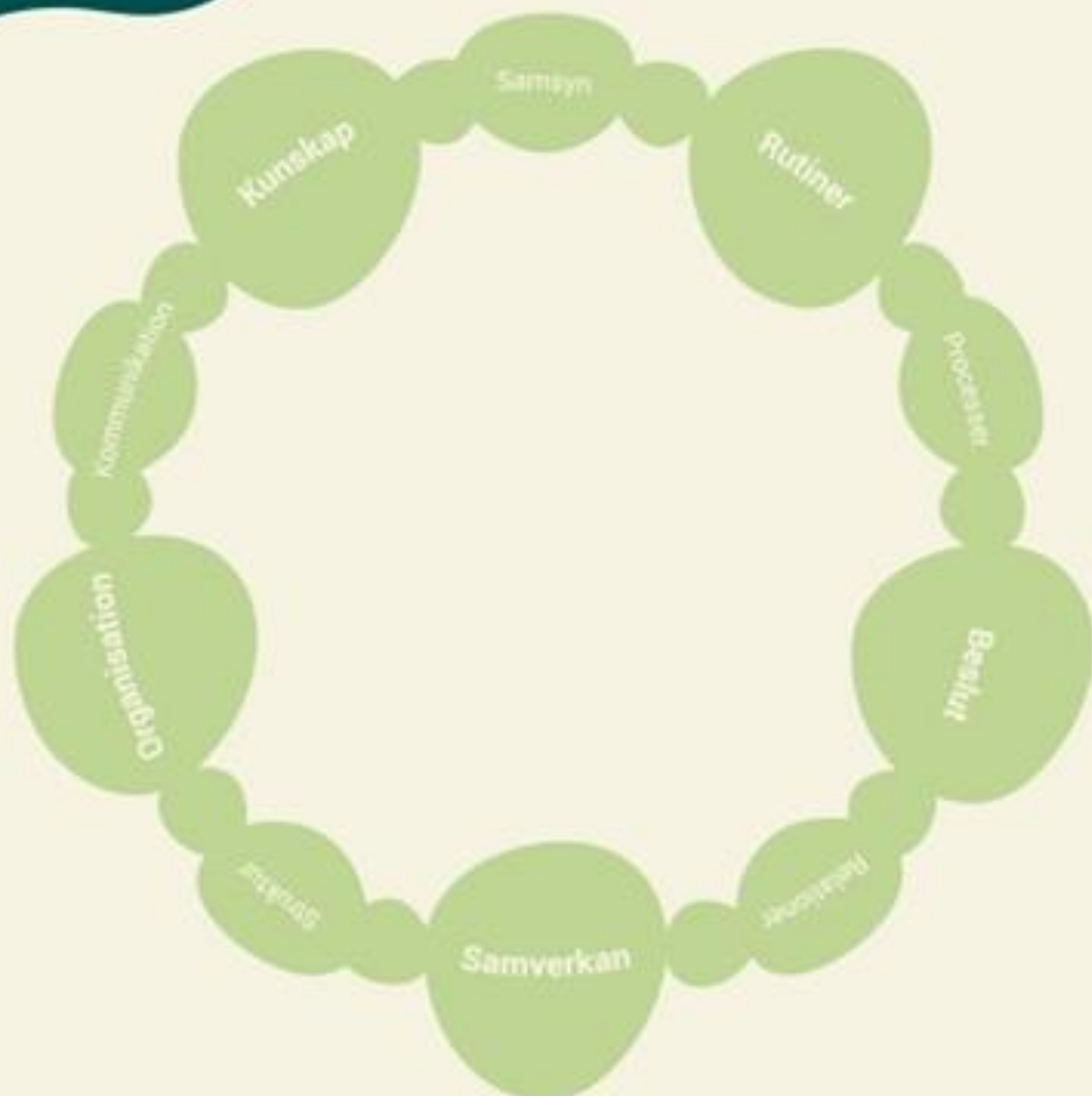
Föräldraskapsstöd till föräldrar med psykisk ohälsa eller kognitiva svårigheter

- Analysera och klargöra målgruppernas behov i relation till befintligt stöd
- Kartlägga befintliga föräldraskapsstödande insatser
- Lämna förslag på kunskapsbaserade metoder och arbetssätt – *på alla preventionsnivåer*
- Lämna förslag på fortsatta utvecklingsinsatser

Men kunde inte förmå mig att ta tag i det.

Ett verktyg för sammanhållet stöd till familjer i en hederskontext

Nexum-verktyget för sammanhållet stöd till föräldrar i en hederskontext.

Att använda på strukturell nivå för att inspirera till och skapa förutsättningar för att på ett hållbart sätt knyta samman alla insatser som olika aktörer bidrar med.

**HRV –Webbinarie
3 december -25**

[mfof.se/download/18.7c267bb719379bee5763118/1729602340183/Nexum verktyget.mp4](https://mfof.se/download/18.7c267bb719379bee5763118/1729602340183/Nexum_verktyget.mp4)

Ukraina

Ett uppbyggnads- och reformssamarbete med Ukraina på socialpolitikens och hälso- och sjukvårdens område

- Socialstyrelsen samordnar uppdraget, ska samverka med bl.a. MFoF.
- Föräldraskapsstöd ett prioriterat behov, genom bl.a.
 - kompetensutveckling av socialsekreterare inom föräldraskapsstöd
 - evidensbaserade program inom föräldraskapsstöd
 - stöd i ett systematiserat arbete med föräldraskapsstöd
- Dialogsamtal för träffsäkra insatser
- Studiebesök v.48

Syftet med den myndighetsgemensamma nationella planen

- Planen ska stödja införandet av en reform av samhällets insatser för mer samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet i form av skadligt bruk och beroende och psykisk ohälsa (SOU 2021:93) samt stödja arbetet med förebyggande och tidiga insatser med fokus på barn och unga.
- Två spår i uppdraget

Myndighetsgemensam
nationell plan

Förstärka redan
pågående arbete

Den myndighetsgemensamma planen ska innehålla

- Konkrete mål, delmål och prioriterade insatser för arbetet under de kommande fem till tio åren
- Konkrete förslag på hur berörda myndigheter avser att
 - genomföra de insatser som föreslås i den nationella planen
 - stärka förutsättningarna för dess implementering
 - planen ska följas upp

ÖVRIGT:

- Planen ska stödja och bygga vidare på flera redan pågående initiativ, däribland den nationella strategin för psykisk hälsa och suicidprevention samt förslaget till ny socialtjänstlag som träder i kraft den 1 juli 2025.
- Den ska också inkludera insatser för att utveckla boendeformer och sysselsättning för målgruppen och även insatser för att förbättra vårdkedjan för frihetsberövade personer, samt stärka stödet till anhöriga och närstående.

Vad vill MFoF prioritera kring Föräldraskapsstöd utifrån ett ANDTS-perspektiv

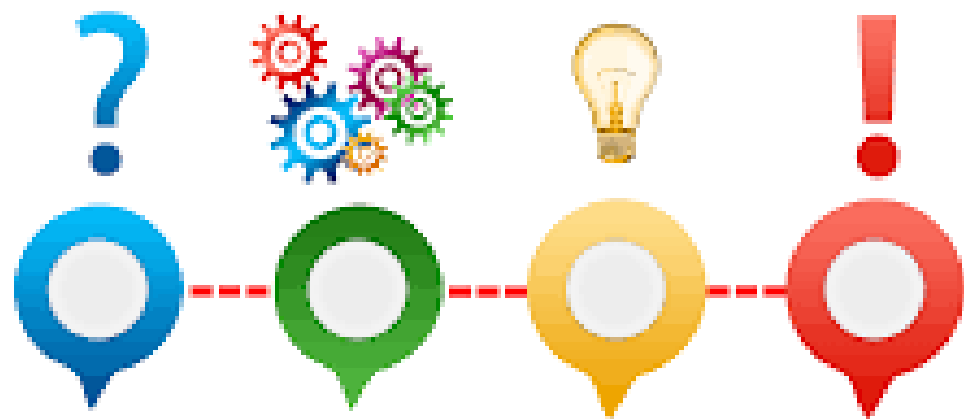
Att integrera
perspektivet
barnens bästa i
det strategiska
ANDTS arbetet

Stärka mödra- och
barnhälsovården i det
förebyggande arbetet
med koppling till
föräldraskapsstöd.

Att integrera
föräldraskaps-
stödet i det
nationella
strategiska ANDTS-
arbetet.

- Ett familjecentrerat arbetssätt kopplat till allt ANDT förebyggandearbete
 - bör tillämpas genom hela barn- och ungdomstiden

Frågor & funderingar....?

MYNDIGHETEN FÖR
FAMILJERÄTT OCH
FÖRÄLDRASKAPSSTÖD

www.mfof.se/föräldraskapsstöd

TACK FRÅN OSS PÅ MFoF

Bra uppväxtvillkor och ett fungerande föräldraskap med god föräldraförmåga spelar en avgörande roll som skyddsfaktor i barnens uppväxt och ger

Tony.Boman@mfof.se
Kaisa.Snidare@mfof.se

- statsbidrag@mfof.se
- [Pågående uppdrag inom föräldraskapsstöd \(mfof.se\)](http://mfof.se)